

I ljuset av FN:s funktionshinderkonvention:

En kartläggning av socialarbetares uppfattning om den kommunala funktionshinderservicen i Svenskfinland

Januari 2020

Forskningsrapport

Heidi Svenfelt & Sofia Lindgren

Praktikforskning I & II, 2019–2020 - Helsingfors universitet

I samarbete med SAMS – Samarberbetsförbundet kring funktionshinder rf.

Sammandrag

Studien har utförts som ett pararbete inom ramen för studiehelheten Praktikforskning I och II i socialt arbete vid Helsingfors universitet. Studien har även genomförts i samarbete med SAMS - samarbetsförbundet kring funktionshinder r.f., som bland annat strävat till att kunna använda studiens resultat i sitt påverkningsarbete. Studiens syfte har varit att undersöka den kommunala funktionshinderservice i Svenskfinland ur socialarbetarnas perspektiv. Genom en digital enkät har vi strävat till att få en helhetsuppfattning av socialarbetarnas situation och deras upplevelse av den funktionshinderservice kommunen förser, med fokus främst på dess möjligheter att tillgodose klienternas behov. Resultaten har vi analyserat med FN:s funktionshinderkonvention som referensram.

Studien visar att den kommunala funktionshinderservice varierar mellan kommunerna som deltagit i studien. Enligt socialarbetarna ger lagstiftningen mycket utrymme för tolkning, vilket inte bara leder till varierande beslut och service i olika kommuner, utan också frustration och upplevelser av tidsberövande. Arbetsbelastning och tidsbrist framstår sammantaget som betydande problem för de flesta socialarbetare som deltagit i studien. Vår studie visar också att tidsbristen går ut över klienterna, bland annat genom att socialarbetarna inte upplever sig ha tillräckligt med tid för individuell bedömning - en av huvudprinciperna i FN:s funktionshinderkonvention.

Bland respondenterna dominerar ändå en positiv anda och hoppfullhet. Alla socialarbetare upplever sitt arbete som meningsfullt och upplever att klienternas behov i regel uppfylls. Dessutom formuleras lösningar som bland annat inkluderar mera utvecklat mångprofessionellt arbete, en enhetligare lagstiftning och mer fungerande serviceformer.

Nyckelord: funktionshinder, funktionshinderservice, Svenskfinland, socialt arbete, FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionshinder

Förord

Vi vill tacka SAMS, särskilt Elias Vartio och Marica Nordman, som hjälpt oss att utforma denna studie och styrt oss i rätt riktning när det behövs. Vi vill även tacka vår handledare Matilda Wrede-Jäntti som handlett oss i de praktiska frågor som uppstått under studiens gång. Vi vill också rikta ett stort tack till Ylva Krokfors som givit av sin tid att som sakkunnig läsa igenom och kommentera våra enkätfrågor. Ylvas insikter hjälpte oss att utforma enkäten i en enhetligare riktning och säkerställde att våra enkätfrågor motsvarade den rådande situationen på fältet.

Sist men inte minst vill vi ännu en gång tacka de kommuner som deltagit i studien. Utan er skulle denna rapport inte existera.

Innehållsförteckning

1 Inledning	5
2 Arbetsfördelning	6
3 Bakgrund och studiens sammanhang	6
4 Begreppslig referensram	7
5 Syfte och målsättning	8
5.1 Forskningsfrågor	8
6 Urval, forskningsmaterial och analysmetod	9
6.1 Urval	9
6.2 Forskningsmaterial	11
6.3 Analysmetod	12
7 Etik	12
8 Resultat	14
8.1 Socialarbetarnas arbetssituation	14
8.2 Socialarbetarnas upplevelse av kommunens förmåga att tillgodose klientens behov	16
8.3 Resultatet i ljuset av FN-konventionen	18
9 Slutsats	19
Källförteckning	21
Bilaga 1: Enkät	22
Bilaga 2: Avtal om arkivering	29

1 Inledning

I Finland ratificerades år 2016 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionshinder (härefter FN:s funktionshindersonkonvention). I och med detta ålades myndigheterna på ett vidare plan än förut att i all verksamhet främja personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Samarbetsorganisationen Vammaisfoorumi har sedan konventionens ratifikation utfört en nationell enkätundersökning där de berörda själva fick dela sina erfarenheter av funktionshindersonservicen och ta ställning till hur funktionshindersonkonventionen har fungerat i praktiken. Resultaten var till stora delar väldigt dubbelsidiga (Vesala & Vartio, 2019). Många av respondenterna var visserligen nöjda med den service de hade fått, men stora delar berättade också om allvarliga problem och missförstånd som hade uppstått vid möte med socialservicen.

Socialarbetaren besitter som myndighetsrepresentant en nyckelposition i verkställandet av FN:s funktionshindersonkonvention. Socialarbetaren är den som med sin kunskap om samspelet mellan struktur och individ kan hjälpa personer med funktionsnedsättningar att förändra sin tillvaro och utöka sitt handlingsutrymme. Vammaisfoorumis enkätundersökning förde fram klienternas åsikter och upplevelser av funktionshindersonservicen i Finland, men gav inte socialarbetarna möjlighet att ta ställning till servicen.

De erfarenheter som Vammaisfoorumis enkätstudie förde fram, väckte SAMS intresse för en vidare undersökning, där socialarbetarna kunde erbjudas möjlighet att dela med sig av sina åsikter och upplevelser av den kommunala funktionshindersonservicen. Vi som studerande och forskare inom det sociala arbetets område fann forskningsförslaget intressant och relevant. Vi ser också att socialarbetarna bör bli hörda för att en helhetsbild av situationen ska kunna skapas och för att problem ska kunna konkretiseras. Vi tror också att socialarbetarna är nyckelpersoner för att kunna nå en förändring och formulera lösningar på problemen. Vi inledde vårt forskningssamarbete med SAMS i september 2019 och studien har sedan tagit form under hösten och vintern 2019–2020.

I denna studie har vi särskilt riktat oss till socialarbetare som jobbar i landets finlandssvenska områden. Avgränsningen beror till största delen på SAMS´ verksamhetsområde och målgrupp som i huvudsak är Svenskfinland och svenskspråkiga i Finland. Med de resurser vi haft till vårt förfogande och vår tidsbegränsning, föreföll också Svenskfinland storleksmässigt som ett rimligt område att utföra studien på.

2 Arbetsfördelning

Denna studie har genomförts som ett pararbete, vilket inneburit att arbetsfördelningen har uppdelats jämnt inom arbetsparet. All planering, insamling av material samt rapportering har genomförts under regelbundna träffar och genom gemensam diskussion. I praktiken har vi ansvarat för kontakten till 12 st. kommuner var. En av oss har i huvudsak ansvarat för kontakten till kommunerna i södra Finland, medan den andre av oss i huvudsak burit ansvaret för kontakten till kommunerna i Österbotten.

I de senare skedena har vi även strävat efter en så jämn arbetsfördelning som möjligt. Av praktiska orsaker har arbetsbördan hos vardera parten ändå varierat något. Ena parten har t.ex. burit huvudansvaret för konstruktionen av den elektroniska enkäten, vilket lett till att den andra tagit på sig lite större uppgifter i analyskedet. Vi har därmed försökt dela upp alla uppgifter så att ingen part ska behöva känna att de drar ett större strå till stacken. Vi har samtidigt även strävat efter att samarbeta så mycket som möjligt. I mån av möjlighet har vi träffats för att utbyta tankar och åsikter och på så sätt skapa ett enhetligt arbete. Vi har även regelbundet uppdaterat varandra om framsteg i studien. Vi hoppas att vi med detta samarbete också har kunnat bidra till en mer omfattande rapport.

3 Bakgrund och studiens sammanhang

Den här studien har skett i tätt samarbete mellan oss forskare och fältet. Med fältet avser vi både SAMS som organisation och de kommuner som deltagit i studien. Studien strävar till att ge en översiktsbild över den rådande situationen och därmed ge möjlighet för SAMS att jobba för utveckling på de områden som socialarbetarna själva pekar ut. Under studiens gång har vi därför haft ett tätt samarbete med SAMS' representanter för att försäkra oss om att vår studie kommer att producera sådan data som kommer vara till nytta för dem. Under forskningsprocessen, har vi i praktiken varit i kontakt via e-post samt hållit personliga möten med SAMS' representanter för att diskutera studiens inriktning och framskridande. Vi har haft både telefonkontakt och kontakt via e-post med de kommuner som deltagit. Genom att presentera och diskutera studiens syfte med dem, har vi också inkluderat dem i processen.

Vi hoppas att resultatet kommer vara till nytta för SAMS' framtida påverkningsarbete på fältet. Vi hoppas också att studien ska väcka tankar och diskussion bland de socialarbetare och i de kommuner som deltagit i studien. Utöver detta kommer vår kartläggning över socialarbetares syn på funktionshinderservicen i Svenskfinland, främst utgöra en grund till vidare forskning på området.

Resultaten som helhet publiceras i form av denna forskningsrapport som är tillgänglig för studeranden och personal vid Helsingfors universitet, SAMS' personal samt de kommuner som deltagit i studien. SAMS reserverar även möjlighet att publicera de centrala forskningsresultaten på sin hemsida (i posterformat, som blogginlägg mm.) och via sina sociala medier. De centrala resultaten kommer dessutom att presenteras i föredragsform inom SAMS nätverk åtminstone vid ett tillfälle. De centrala resultaten kommer möjligen också publiceras som offentlig artikel vid ett senare skede.

De av respondenterna som har velat, har haft möjlighet att samtycka till att deras svar arkiveras hos SAMS för framtida vidare forskning. Vi har genom ett avtal med SAMS säkerställt att deras arkivering följer samma forskningsetiska principer som vi följt. Detta behandlas närmare i kapitel sju.

4 Begreppslig referensram

Vi har använt oss av FN:s funktionshinderkonvention som begreppslig referensram i studien. I praktiken har det inneburit att vi kontextualiserat vårt empiriska material (enkätsvar) mot den strukturella bakgrund som konventionen utgör. Vi har också i själva enkäten ställt några frågor som är direkt kopplade till FN-konventionens inverkan på den kommunala funktionshinderservicen i Svenskfinland.

FN:s funktionshinderkonvention fungerar som ett kompletterande instrument till FN:s tidigare människorättskonventioner, som inte hittills lyckats trygga grundläggande friheter och rättigheter för alla, oberoende av funktionsnedsättning (Vesala & Vartio, 2019). Konventionen ålägger Finland sedan år 2016 att tillgodose fulla rättigheter och friheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionen tar bland annat avstånd från det tidigare diagnostänkandet,

där stödåtgärder till stor del beviljades utgående från bland annat denna typ av kategorisering. Funktionshinderkonventionen förespråkar i stället en individuell bedömning med individens behov i fokus. En annan förändring i och med konventionen är att områden som tidigare krävt prövning, framställs som en grundläggande rättighet. Ett exempel är rättigheten för personer med funktionsnedsättning att på samma villkor som andra välja var och med vem man vill bo (artikel 19).

I slutändan åläggs en stor del av ansvaret att tillgodose behovet hos personer med funktionsnedsättning kommunerna, ofta socialarbetaren, vilket aktualiserar vårt fokus för denna studie. Arbetet med att anpassa lagstiftningen så att den uppfyller funktionshinderkonventionen pågår fortfarande i Finland. Förverkligandet har ännu i praktiken visat sig fungera bristfälligt (Vesala & Vartio, 2019). Vår studie bidrar med kunskap om hur socialarbetarna i Svenskfinland ser på den rådande situationen, problem och eventuella lösningar. En sådan kartläggning eller motsvarande forskning har inte oss veterligen genomförts tidigare.

5 Syfte och målsättning

Syftet med denna studie har varit att genom en digital enkätundersökning kartlägga socialarbetarnas situation inom funktionshindersservicen i Svenskfinland. Vår målsättning är att skapa en helhetsbild av socialarbetarnas roll i den kommunala funktionshindersservicen i Svenskfinland samt att få en uppfattning om vad socialarbetarna själva anser om den service kommunen kan förse. Vi hoppas därmed få en bild av vad socialarbetarna anser att fungerar i kommunen, vad som inte fungerar och vad socialarbetarna själva anser att de skulle behöva för att arbetet skulle kunna utvecklas ytterligare. Genom att ta del av socialarbetarnas tankar hoppas vi kunna peka på förhållanden som påverkar den kommunala funktionshindersservicens verksamhet och som SAMS sedan kan ta fasta på i sitt påverkningsarbete.

5.1 Forskningsfrågor

Vår forskningsuppgift har varit att undersöka situationen för socialarbetare inom funktionshindersservicen i Svenskfinland. I vår studie besvaras följande frågor:

- Hur ser socialarbetarnas arbetssituation ut inom funktionshindersservicen i Svenskfinland?
- Hur ser socialarbetarna på kommunens möjligheter att tillgodose klientens behov?

6 Urval, forskningsmaterial och analysmetod

6.1 Urval

I den här studien utgör Svenskfinland vår urvalsram. Vi har valt att definiera Svenskfinland utifrån de kommuner i Finland där minst 20 % av invånarna är svenskspråkiga, med undantag från Åland. Vi har valt att utesluta Åland från vår studie, då lagstiftningen till en del skiljer sig åt. På det här viset blir materialet mera jämförbart mellan kommunerna. Denna gränsdragning gav oss ett urval bestående av följande 24 kommuner: Ingå, Sjundeå, Kimitoön, Pargas, Grankulla, Lovisa, Lappträsk, Sibbo, Borgå, Raseborg, Hangö, Kristinestad, Korsholm, Nykarleby, Larsmo, Jakobstad, Pedersöre, Korsnäs, Kronoby, Närpes, Vörå, Kaskö, Malax och Vasa (Statistikcentralen, 2018). Det handlar till största delen om små kommuner, där det ofta rör sig om ett fåtal, ibland enstaka socialarbetare som arbetar inom funktionshindersservicen. En del kommuner har också slagit ihop sin funktionshindersservice med andra kommuner (bl.a. Ingå och Sjundeå), vilket slutligen resulterade i 19 kommuner och eller kommunsammanslagningar som vi erbjöd möjligheten att delta.

Vi valde att inledningsvis försöka få kontakt med de ledande socialarbetarna eller socialservicecheferna i samtliga kommuner (eller kommunsammanslagningar) för att berätta om vår forskning och undersöka intresset att delta. Att vi ringde dem personligen i stället för att skicka e-post, visade sig vara lönsamt. Bland de flesta kommuner fanns ett stort intresse och engagemang att delta. Tidsbrist och svårigheter att besvara enkäten på svenska verkade utgöra svårigheter att delta. Vi valde att inte översätta enkäten till finska trots förfrågningar, eftersom vi utgick ifrån att socialarbetare verksamma i Svenskfinland har grundläggande kunskaper i svenska. Vi erbjöd ändå möjligheten att besvara de öppna frågorna på finska vid behov.

Av de inledningsvis 19 kommunerna eller kommunsammanslagningarna, var 16 kommuner intresserade av att delta, av vilka 15 kommuner (eller kommunsammanslagningar) beviljade forskningstillstånd inom tidsfristen. Två kommuner fick vi aldrig kontakt med trots flera

kontaktförsök via både telefon och per e-post. En kommun tackade nej till deltagande på grund av att deras socialarbetartjänst inom funktionshinderservicen var obesatt vid den tidpunkten. Två kommuner av de som tackat ja till deltagande och beviljat forskningstillstånd svarade ändå inte på enkäten. I tabellen nedan sammanfattas detta samt åskådliggörs vilka 13 kommuner som slutligen deltog. En enkätrespondent angav inte vilken kommun hen arbetar i, vilket är markerat med en stjärna (*) i tabellen.

Kommuner / kommunsammanslagningar som förfrågats delta i studien	Kommuner som beviljat forskningstillstånd	Antal enkätsvar per kommun
1. Ingå och Sjundeå	X	1
2. Kimitoön	X	1
3. Pargas	X	-
4. Grankulla	X	1
5. Lovisa och Lappträsk	X	1
6. Sibbo	Fick ej kontakt	-
7. Borgå	X	1
8. Raseborg	X	1
9. Hangö	Tackade nej	-
10. Kristinestad	-	-
11. Jakobstad, Pedersöre, Nykarleby och Larsmo	X	2
12. Korsholm	X	1
13. Korsnäs	X	1
14. Kronoby	Fick ej kontakt	-
15. Närpes	X	1
16. Vörå	X	1
17. Kaskö	X	-
18. Malax	X	1
19. Vasa	X	1
		*1
19 st.	15 st.	15 svar / 13 kommuner

Trots ett bortfall på 4 stycken kommuner påverkas till exempel ändå inte den geografiska spridningen. Bland vårt material finns fortfarande både större och mindre kommuner sett till befolkningens mängd, samt kommuner med olika andel svenskspråkig befolkning. Vi anser därmed fortfarande vårt material som representativt för en studie av denna omfattning

6.2 Forskningsmaterial

Vi har samlat in vårt forskningsmaterial genom en enkät som vi skapat digitalt i programmet E-lomake, Helsingfors universitets enkätprogram. Enkäten utvecklade vi i huvudsak i samarbete med SAMS' personal och sakkunnig Ylva Krokfors från Invalidiliitto. Vi fick också hjälp av vår handledare Matilda Wrede-Jäntti med bland annat forskningsmetodologiska och forskningsetiska frågeställningar.

Enkäten består av tre olika delar: (1) Bakgrund, (2) FN-s funktionshinderkonvention och (3) Egna upplevelser. I slutet av enkäten finns två öppna frågor. Enkäten i sin helhet kan läsas i Bilaga 1 som finns bifogad i slutet av denna forskningsrapport.

Vi gav kommunerna tillgång till enkäten genom en digital länk som vi skickade per e-post så fort vi fått beviljat forskningstillstånd av kommunen i fråga. I de flesta fall skickades enkäten till de ledande socialarbetare eller servicechefer vi tidigare varit i kontakt med, som sedan lovade vidarebefordra den till andra berörda inom funktionshinderservicen. Vi erhöll slutligen 15 enkätsvar efter att vi gett ett par kommuner en vecka tilläggstid för att de skulle hinna behandla förfrågan om forskningstillstånd.

I de flesta kommuner svarade endast en socialarbetare, vilket också var väntat eftersom antalet tjänster inom funktionshinderservicen i de finlandssvenska kommunerna är få. En respondent uppgav inte vilken kommun hen arbetar i. Vi valde ändå att inkludera också det svaret i vårt forskningsmaterial eftersom endast de deltagande kommunerna fått tillgång till enkäten och den respondenten därmed representerar vårt urval.

6.3 Analysmetod

Vi har analyserat vårt empiriska material i programmet Excel. Vi började med att ge frågorna olika färger enligt vilken av forskningsfrågorna de relaterar till, för att göra det enklare att koppla materialet till forskningsfrågorna. De flesta av frågorna relaterar ändå till båda frågorna i någon grad.

Vi gjorde analysen genom att gå igenom materialet systematiskt och söka efter helheter och mönster för att kunna kartlägga Svenskfinland som helhet. Med jämna mellanrum speglade vi materialet till vår teoretiska referensram, FN:s funktionshinderkonvention. Analysen handlade både om att avläsa vad materialet direkt säger, men också om en diskussion kring vad det innebär i ljuset av FN:s funktionshinderkonvention.

Till vår glädje fick vi flera uttömmande svar på de öppna frågorna gällande vad som fungerar inom funktionshinderservicen samt förbättringsförslag. De öppna frågorna analyserade vi genom att skapa olika teman eller rubriker utifrån svaren och anteckna hur många av respondenterna som relaterade till ett visst tema i sitt svar. På det viset fick vi fram vilka teman som var de mest förekommande.

7 Etik

Eftersom vi i denna studie har strävat efter att komma åt respondenternas ärliga, och även privata, åsikter har vi noggrant beaktat forskningsetiska principer.

De principer vi använt oss av baserar sig på Vetenskapsrådets (2002) forskningsetiska huvudkrav. Vi har gjort vårt bästa för att uppfylla kravet på information genom att på förhand ringa runt till kommunerna och informera om den studie som vi utför. Vi har vid behov svarat på frågor och även försäkrat alla eventuella deltagare om att deltagandet är frivilligt och att ens deltagande kan avbrytas i vilket skede som helst. För att ytterligare försäkra oss om att vi erhållit kommunernas samtycke har vi ansökt om forskningslov till samtliga kommuner som varit villiga att delta i studien. Till denna ansökan har vi även bifogat kopior av vår forskningsplan, enkät och avtal med SAMS för att säkerställa att ingenting ska förbli oklart. Också i själva enkäten finns grundläggande information kring studien samt våra kontaktuppgifter.

Genom studien har vi även gjort vårt yttersta för att uppfylla kraven på konfidentialitet och nyttjande. I utformningen av enkäten strävade vi efter att ha med så få utpekande frågor som möjligt. Ett par av våra frågor var dock ändå av sådan natur att man eventuellt kunde ha identifierat respondenten. Vi syftar i detta fall främst på de frågor som efterfrågar respondentens arbetsplats samt yrkestitel. I ett område, som ändå är relativt litet, är de frågorna tämligen angivande i sig själva, men som kombination kan man ofta så gott som namnge personen. I vår analys har vi därför varit noga med att inte specificera vilken kommun någon viss uppgift kommer ifrån, utan istället prata om resultaten i sin helhet. I det närmaste har vi gjort en distinktion mellan Södra Finland och Österbotten. Under resultatkapitlet har vi valt att plocka ut några citat från de öppna svaren vi fått in, för att bättre belysa och konkretisera socialarbetarnas upplevelser och uppfattningar samt mer konkret knyta vårt resultat till materialet. I några av svaren förekom dialektala uttryck eller meningar. Vi har valt att skriva om de delarna för att det inte ska gå att känna igen var respondenten arbetar.

I slutet av enkäten har vi dessutom gett respondenterna möjlighet att själva ta ställning till huruvida rådata – dvs. de egna svaren i sifferformat – får arkiveras hos SAMS i högst fem år efter studiens publikation för eventuell vidare forskning (Se bilaga 2). I avtalet stipuleras även att SAMS måste förbinda sig till samma etiska forskningsprinciper för att få tillgång till studiens rådata. Svaren som erhållits av en respondent som inte godkänt arkiveringen kommer att förstöras efter denna studies slutliga publikation. Vi forskare kommer förstöra samtliga exemplar av rådatat så fort studien är publicerad och godkänd.

Under analysen har vi även varit noga med att ingen obehörig ska komma åt materialet. Respondenternas svar har automatiskt sparats i en svarsmapp bunden till enkätplattformen, E-lomake. Till denna mapp har endast tillverkaren av enkäten tillgång, vilket innebär att respondenternas svar genom studien har varit gömda bakom ett bestämt användarnamn och lösenord.

8 Resultat

I detta kapitel kommer vi att redogöra för studiens resultat. Vi har valt att dela in resultaten enligt följande rubriker: 8.1 *Socialarbetarnas arbetsituation* och 8.2 *Socialarbetarnas upplevelse av kommunernas förmåga att tillgodose klientens behov*, vilka direkt återkopplar till våra två forskningsfrågor. Under den tredje rubriken, 8.3 *Resultatet i ljuset av FN:s funktionshinderkonvention*, försöker vi kontextualisera våra resultat i ljuset av konventionen.

8.1 Socialarbetarnas arbetsituation

I vår studie fick vi svar av 15 socialarbetare. Av dessa besitter majoriteten en ordinarie tjänst och största delen av deltagarna rapporterar även sig själva vara heltidsarbetare. Bland respondenterna finns även sex socialarbetare som besitter någon form av ledande position, såsom ledande socialarbetare eller servicechef. Utgående från vårt material verkar det även finnas kommuner utan en enda behörig socialarbetare inom funktionshindersservicen.

Samtliga socialarbetare uppger att arbetet inom funktionshindersservicen känns meningsfullt. Som svar på en öppen fråga om vad som socialarbetarna särskilt anser att fungerar inom kommunen, nämner många av respondenterna klientkontakten och det jobb som de får göra tillsammans med klienten. Många av socialarbetarna lyfter även fram den egna arbetsplatsen och kollegiet. Chefen och kollegorna anses av majoriteten vara sakkunniga och förstående och socialarbetarna uttrycker även att de vet vart de kan vända sig ifall det uppstår problem eller frågor i arbetet.

I förfrågningar kring arbetsbörda fick vi varierande svar. Bland respondenterna rör sig det årliga antalet klienter inom funktionshindersservicen mellan 25 och 250 personer per socialarbetare. Här bör man samtidigt notera att endast 40 % av respondenterna jobbar uteslutande inom funktionshindersservicen. Hos majoriteten av studiens deltagare är funktionshindersservicen alltså endast ett delområde i den större arbetsbilden. Detta är delvis ett väntat resultat eftersom en stor del av respondenterna representerar mindre orter i Svenskfinland, där en socialarbetare ofta arbetar inom flera områden. Bland dessa mindre kommuner finns det dock ändå socialarbetare som rapporterar ett årligt klientantal på 250 personer endast inom funktionshindersservicen. Större klientantal behöver med andra ord inte betyda en större kommun. Arbetsbördans verklighet blir

dessutom ännu tydligare i och med att över 75 % av respondenterna (i större och mindre kommuner) uttrycker att de inte upplever sig ha tillräckligt med tid för arbetsuppgifterna inom funktionshindersservicen. Därtill anser över hälften av socialarbetarna att de har så mycket arbete att de är tvungna att försumma vissa uppgifter inom funktionshindersservicen.

Majoriteten av respondenterna uppger att det främst är klientkontakten som får lida då arbetsbördan är stor. I mån av möjlighet påpekar socialarbetarna att de försöker göra tid för klientbesök – speciellt i akuta fall – men andra uppgifter, såsom beslut och ansökningar samt bedömning av servicebehov är ändå de främsta tidsbovarna. Också kontakt med andra serviceinstanser, till exempel FPA och Kårkulla, medges ta mycket av socialarbetarnas tid. Majoriteten av socialarbetarna skulle av den orsaken önska mer tid för klienterna och kanske framförallt mer tid för uppföljande möten för utvärdering av klientens situation.

Många av respondenterna upplevde också att mycket tid skulle kunna användas bättre ifall lagen skulle förtydligas eller förändras. En socialarbetare skriver:

“Funktionshindersservicen borde förenhetligas. Just nu råder det stora variationer i hur man tolkar lagen samt vad som anses vara skäligt för kommunen. För detta krävs lagändring. Om jag tänker på funktionshindersservicen mot vad den varit, är det fler klienter idag än tidigare som berörs av denna service... I enstaka fall kan varken social- eller hälsovårdsministeriet eller jurister svara på dina frågor.”

Som svar på vad som kunde utvecklas inom området skriver också två andra socialarbetare:

“Klarare och mer jämställd lagstiftning och tolkning av lag i hela området.”

“... Vem är handikappad och vem är åldring - lagstiftningsmässigt, personlig assistans är inte alltid en lösning på en handikappads problem, således bättre möjlighet till hemservice (inte bara hemvård).”

Med andra ord upplever socialarbetarna att den nuvarande lagstiftningen lämnar stora luckor som sedan är upp till kommunerna själva att fylla. I det långa loppet innebär detta att det kommer att uppstå skillnader i lagtolkning mellan kommunerna, vilket därmed också kan betyda att servicen varierar från kommun till kommun. Av vissa upplevs lagen inte heller vara tillräckligt omfattande gällande vilken typ av service som är skälig att erbjuda klienten, medan lagens omfång samtidigt upplevs inbegripa allt fler individer. För socialarbetarna verkar denna lagstiftningsproblematik

innebära frustrerande tolkningsfrågor som stjälar tid som enligt dem kunde användas till andra syften, varav klientmöten ofta nämns.

Studien visade även att arbetsfördelningen inom funktionshindersservicen varierade något mellan kommunerna. I de flesta kommuner delar socialarbetaren arbetsuppgifter med en eller flera socialhandledare. Av respondenternas svar att döma verkar det dock som om arbetsfördelningen kan se olika ut i olika kommuner. En socialarbetare anmärker:

“Socialhandledarna gör mycket klientarbete hos oss. Knepigare, barn o unga el person med särskilt stöd ärenden sköts av/tillsammans med socialarbetare.”

Det verkar även variera vem som ansvarar för beredningen av beslut om beviljande av service. I knappt hälften av kommunerna hör detta till socialarbetarens uppgifter, medan det i de andra kommunerna kan variera. Många av socialarbetarna upplever dock arbetsfördelningen som positiv och uttrycker även att de skulle kunna tänka sig överlåta några av sina arbetsuppgifter till socialhandledarna. Många av socialarbetarna nämner att ärenden som gäller till exempel färdtjänst eller ifyllande av blanketter är sådana som de skulle kunna överlåta åt socialhandledarna. Några socialarbetare är ändå skeptiska mot en överföring av uppgifter och en socialarbetare påpekar att det är bra att ha ett helhetsperspektiv.

8.2 Socialarbetarnas upplevelse av kommunens förmåga att tillgodose klientens behov

Respondenterna upplevde att klientens behov i regel uppfylls och att klienterna i det stora hela är nöjda med den service de får. Individuell bedömning och skräddarsydd service värderas högt och eftersträvas alltid i mån av möjlighet. De flesta socialarbetare anger också att de känner sig tillgängliga för sina klienter och att det finns en god kompetens på arbetsplatsen.

En stor del av de problem som framkommit bland svaren, anser respondenterna att beror på brister hos utomstående serviceproducenter och köptjänster producerade av privata eller tredje sektorn. Många socialarbetare upplever att vissa typer av service – till exempel färdtjänst, hemvård och personlig assistans – borde uppdateras, medan andra funderar ifall det nuvarande köptjänstsystemet överlag är hållbart. Några socialarbetare reflekterar över huruvida det skulle

kunna hittas andra alternativ som skulle kunna erbjuda mer insyn i vården samtidigt som kostnaderna skulle bli mindre, t.ex. genom mera tjänster producerade av kommunen själv.

Trots att det överlag inte verkar finnas någon större skillnad i service för svensk- och finskspråkiga klienter, upplever socialarbetarna dock speciellt i södra Finland svårigheter att få tag på svenskspråkig service. Studien visar alltså även här att det verkar finnas skillnader mellan kommunerna när det kommer till serviceutbud. Ingen av kommunerna i Österbotten nämner dock tillgång till svenskspråkig (eller finskspråkig) service som ett problem. Även om majoriteten av kommunerna är missnöjda med serviceutbudet och utomstående serviceproducenter, nämner också vissa av kommunerna sitt mångsidiga serviceutbud samt sin snabba service som en av kommunens styrkor. Sammanfattningsvis verkar det alltså som att serviceutbudet varierar mycket från kommun till kommun, om inte till och med från serviceform till serviceform.

Möjligheten att utnyttja mångprofessionella team i sitt arbete upplever vissa av respondenterna att skulle kunna förbättra förutsättningarna för att jobba för klientens bästa. En av socialarbetarna uttrycker behovet konkret:

“Jag anser även att det skulle vara bra att arbeta mer i mångprofessionella team då man gör bedömningar, eftersom mycket av bedömningarna samt beslut idag görs av den enskilde arbetaren. Arbetet är ensamt och frågorna samt dilemman väldigt stora... du måste som [social] arbetare behärska ett mycket brett fält då dina klienter är från nyfödda babyer till äldre, särskilt på en mindre ort.”

Även en annan socialarbetare anmärker:

“Bättre samarbete över gränserna, främst kanske med åldringsvården...”

Detta kan även kopplas samman med tolkningsproblematiken som vi nämnde ovan. Genom ett mångprofessionellt samarbete skulle man kunna minska tolkningsproblematiken i arbetet då man t.ex. funderar över vilka klienter som räknas inom ramarna för funktionshindersservicen eller åldringsvården. På detta sätt skulle man kunna beakta klientens helhetssituation samtidigt som socialarbetaren möjligtvis kunde besparas en del tolkningsarbete.

En av frågorna i enkäten behandlade huruvida socialarbetarna upplever en konflikt mellan kommunens direktiv och klientens behov. Överlag anger socialarbetarna att de inte upplever någon konflikt, men fyra av femton socialarbetare anger ändå att de upplever en konflikt.

Vårt empiriska material ger en till viss del positiv bild och talar för att socialarbetarna upplever att kommunen kan tillgodose klienternas behov väl, men tidsbristen och dess inverkan på klienterna blir också tydlig, vilket inte går att bortse ifrån. Trots att individuell bedömning värderas högt bland våra respondenter, uppger hälften av dem att de inte har tillräckligt med tid för att göra individuella bedömningar. Framför allt klientbesöken verkar bli lidande till följd av att socialarbetarna lider av tidsbrist. En tredjedel av socialarbetarna uppger att ifall de inte träffar sina klienter ofta, beror det på tidsbrist. Nästan lika många uppger dock att det vanligtvis beror på att klientens situation inte kräver mer frekventa träffar. Bland socialarbetarna finns ändå en samstämmig önskan att få mera tid till klientträffar och uppföljning av klientens situation. I ett öppet svar konkretiseras arbetsbelastningen och tidsbristen enligt följande:

“Ibland känns det [service] mer som förvaring än rehabilitering, men du hinner inte ta itu med det då nya ansökningar hela tiden rullar in. “

Det här citatet visar också på hur tidsbristen hos socialarbetarna kan få en direkt inverkan på klienten och klientens liv. Som redan nämnt angav alltså fler än hälften av socialarbetarna att de har så mycket arbete att de till och med tvingas försumma vissa delar av sitt arbete inom funktionshindersservicen. Av dessa respondenter finns både socialarbetare som jobbar endast inom funktionshindersservicen och de som har också andra ansvarsområden inom socialservicen. Arbetsbelastningen kan alltså inte heller förklaras av att socialarbetarna har flera områden de ansvarar för och därmed lider tidsbrist.

8.3 Resultatet i ljuset av FN-konventionen

FN-konventionens ökade krav på funktionshindrades rättigheter och individuell bedömning, syns delvis bland respondenternas svar. Socialarbetarna följer värdemässigt de principer som FN-konventionen står för, men lite mer än hälften av socialarbetarna upplever också att konventionen ställer krav som i praktiken är svåra att nå. Svårigheterna upplever de att gäller speciellt tillgänglighet till flera boendeanternativ och tillgänglighet på arbetsmarknaden.

Vår studie visar överlag att socialarbetarna i Svenskfinland i begränsad utsträckning känner till FN-konventionen. Hela 2/3 av socialarbetarna uppger att de inte fått någon skolning i konventionen varken via arbetsplatsen eller i sin utbildning. De som däremot uppger att de känner

till FN-konventionen väl, är också de som fått utbildning. Det här tyder på att utbildning haft en positiv inverkan på socialarbetarnas kunskap och känsla av säkerhet i tillämpandet av FN-konventionen. De flesta socialarbetare uppger även att de inte sett någon förändring på sin arbetsplats sedan FN-konventionen trädde i kraft. Lika många kan inte svara på frågan. Eftersom FN-konventionen ändå lett till relativt stora förändringar, kan detta ses som något oroväckande. Med grund i vår studie, kunde man därmed hävda att flera kommuner skulle dra nytta av mera utbildning samt information som berör FN-konventionen, kanske främst dess praktiska tillämpning.

I Vammasifoorumis studie förde klienter fram hur de var nöjda med servicen de erhållit, men rapporterade också om allvarliga brister. Sammantaget kunde konstateras att tillämpningen av FN:s funktionshinderkonvention i Finland fortfarande kräver arbete. Vår studie, som belyser situationen ur socialarbetarnas perspektiv, överensstämmer ganska långt med den studien genom att också socialarbetarna är tudelade vad gäller funktionshinderservicen: delvis är socialarbetarna stolta över servicen och upplever att de lyckas uppfylla klientens behov, men delvis är de också missnöjda och rapporterar om problem som strider emot FN-konventionen. Inte minst, visar denna studie på en stor variation mellan kommunernas organisering och service. I slutändan leder det sannolikt till ojämlig service hos klienterna, vilket också strider mot konventionen.

9 Slutsats

Enligt studien verkar den kommunala funktionshinderservicen variera kommunerna emellan. Enligt socialarbetarna ger lagstiftningen mycket utrymme för tolkning, vilket inte bara leder till varierande beslut och service i olika kommuner, utan också frustration och upplevelser av tidsberövande. Arbetsbelastning och tidsbrist framstår sammantaget som betydande problem för de flesta socialarbetare som deltagit i studien. Vår studie visar också att tidsbristen går ut över klienterna, bland annat genom att socialarbetarna inte upplever sig ha tillräckligt med tid för individuell bedömning - en av huvudprinciperna i FN:s funktionshinderkonvention.

Bland respondenterna dominerar ändå en positiv anda och hoppfullhet. Alla socialarbetare upplever sitt arbete som meningsfullt och upplever att klienternas behov i regel uppfylls. Det blir

också tydligt hur socialarbetarna betonar fokus på klienten och önskar få mer tid för det direkta klientarbetet. Det mer administrativa arbetet äter dock upp en stor del av deras tid, vilket gör deras önskningar omöjliga att uppfylla.

Lösningar som bland annat inkluderar mera utvecklat mångprofessionellt arbete, en enhetligare lagstiftning och mer fungerande serviceformer formuleras i de öppna frågorna. Vi hoppas att dessa lösningsförslag och denna kartläggningsforskning i sin helhet kommer bidra med nyttig kunskap för såväl SAMS som kommunerna som deltagit.

Källförteckning

Statistikcentralen (2018). Statistikcentralens PxWeb Databaser. Hämtad 23.9.2019 från https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/sv/StatFin/StatFin_vrm_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11rm.px/

Vesala, H.T. & Vartio, E. (2019). Miten vammaisten ihmisten oikeudet toteutuvat Suomessa? Vammaisfoorumin vuonna 2018 toteuttaman kyselyn tulokset taulukkomuodossa. Hämtad 23.9.2019 från Vammaisfoorumin webbplats: <https://vammaisfoorumi.fi/wp-content/uploads/2019/09/VFKyselyn-perusraportti2019.pdf>

Vetenskapsrådet. (2002). Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. Hämtad 24.9.19. från <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Bilaga 1: Enkät

ENKÄT

pappersversion

En kartläggning av socialarbetares uppfattning om den kommunala funktionshinderservicen i Svenskfinland

Inledande text:

Detta är en kartlägningsstudie gällande socialarbetares uppfattning om den kommunala funktionshinderservicen i Svenskfinland. Denna enkät är därmed endast riktad till socialarbetare eller ledande personer inom funktionshinderservicen (ledande socialarbetare, servicechef eller dyl.). Studien genomförs som en studie av Helsingfors universitet i samarbete med SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf. Målet är att kunna synliggöra och därmed även bidra till att påverka praxis inom funktionshinderservicen i Svenskfinland.

Deltagande i studien är frivilligt. Vill du inte delta i studien medför det inga konsekvenser. Det är när som helst möjligt att avbryta deltagandet i studien, utan att uppge skäl därtill.

Vi ber dig att fylla i enkäten så omsorgsfullt som möjligt. Att fylla i enkäten borde inte ta mera än ca 15 minuter. Tack på förhand för visat intresse och värdefullt bidrag!

ENKÄTEN BÖRJAR

Bakgrund:

1. Vilken kommun eller vilka kommuner jobbar du i?
2. Din nuvarande anställning:

Ordinarie
Vikarie

3. Jobbar du heltid eller deltid?

Heltid
Deltid

4. Besitter du en ledande position inom funktionshinderservicen (ledande socialarbetare, servicechef eller dyl.)?

Ja
Nej

5. Hur stor andel av din arbetsvecka skulle du uppskatta går till ärenden inom funktionshindersservicen?

100 % (dvs. jag jobbar uteslutande inom funktionshindersservicen)
Över 80 %
50 till 80 %
30 till 50 %
Under 30 %

6. Hur många på din arbetsplats arbetar inom funktionshindersservicen?
7. Hur många av er fungerar som socialarbetare (behöriga eller obehöriga)?
8. Uppskatta ditt totala, årliga antal klienter:

Uppskatta ditt årliga antal klienter som faller inom funktionshindersservicen:

9. I snitt, hur stor andel av dina klienter inom funktionshindersservicen är svenskspråkiga?

Över 80 %
50 till 80 %
30 till 50 %
Under 30 %

10. Vi vet att frekvensen hur ofta man träffar en klient kan variera mycket från klient till klient. Dessutom kan även andra faktorer spela in. Skulle du trots detta kunna uppskatta hur ofta du i snitt träffar en klient inom funktionshindersservicen?

1 gång/månad
1 gång/3 månader
1 gång/halvår
1 gång/år
Mer sällan
För svårt att säga

11. Vad upplever du att det oftast är som påverkar hur ofta du träffar en klient?

Klientens behov – d.v.s. funktionsnedsättningens natur eller klientens serviceform
Krav från klientens närstående
Den egna tidtabellen – d.v.s. hur ofta du hinner träffa klienten
Lagstiftningens eller andra regleringars bestämmelser
Övrigt, motivera gärna.

12. Ifall du inte träffar en klient så ofta, vad beror det oftast på?

Klientens situation kräver inte mer frekventa träffar
Min arbetstid räcker inte till
Klienten anser sig inte vara i behov av mer frekventa träffar
Svårigheter att hitta lämplig mötesplats
Övrigt, skriv gärna vad

13. Vem är det på din arbetsplats som bereder besluten gällande beviljande av service?

- Socialarbetare
- Socialhandedare/Socionom
- Det varierar

14. Inom funktionshinderservicen, vilka arbetsuppgifter lägger du mest tid på? Kryssa i de två alternativ som du bedömer som mest tidskrävande.

- Bedömning av servicebehov
- Individuella möten med klienten
- Dokumentering
- Beslut och ansökningar
- Kontakt med samarbetspartners inom kommunen (t.ex. barnskydd, vux.soc.arb)
- Kontakt med samarbetspartners utanför kommunen (t.ex. FPA, Kårkulla)
- Övrigt

15. Upplever du att du har tillräckligt med tid för att göra prövning av individuella behov för beslut inom funktionshinderservicen?

- Ja
- Nej

16. Upplever du att du överlag har tillräckligt med tid för arbetsuppgifterna inom funktionshinderservicen?

- Ja
- Nej
- Ifall nej, vilka arbetsuppgifter skulle du önska mer tid för?

17. Finns det någon/några arbetsuppgifter som du upplever att du skulle kunna överlåta till t.ex. en socionom eller socialhandedare?

- Ja
- Nej
- Motivera gärna vilka arbetsuppgifter eller varför inte

FN:s funktionshinderkonvention:

I Finland ratificerades år 2016 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionshinder (härefter FN:s funktionshinderskonvention). I och med detta ålades myndigheterna på ett vidare plan än förut att i all verksamhet främja personer med olika typer av funktionsnedsättningar.

Ni socialarbetare besitter som myndighetsrepresentanter en nyckelposition i verkställandet av FN:s funktionshinderskonvention och vi vill därför gärna ställa några frågor angående just konventionen och ert förhållande till den.

18. Hur insatt skulle du säga att du är i FN:s funktionshinderkonvention?

Inte alls insatt; innan detta har jag aldrig tidigare hört om konventionen

Lite insatt; jag har hört om konventionen tidigare och har en vag uppfattning om dess innehåll

Insatt; jag har hört om konventionen tidigare och vet i stora drag hur den påverkar mitt arbete

Mycket insatt; konventionen är för mig välbekant och jag kan tillämpa dess principer i mitt arbete

19. Har du inom dina studier eller på din arbetsplats fått skolning i innebörden av FN:s funktionshinderkonvention?

Ja, i mina studier

Ja, genom min arbetsplats

Både i mina studier och genom min arbetsplats

Nej

20. Upplever du att det på din arbetsplats skett förändringar efter att FN:s funktionshinderkonvention trädde i kraft år 2016?

Ja

Nej, gå vidare till fråga 21

Kan inte säga, gå vidare till fråga 21

21. Ifall du svarade ja på föregående fråga, på vilka områden? Kryssa i alla de påståenden som du tycker att stämmer överens med din egen uppfattning.

Min arbetsbelastning har ökat

Min arbetsbelastning har minskat

Mina arbetsuppgifter har blivit flera

Mina arbetsuppgifter har blivit färre

Kommunens direktiv har förmildrats

Kommunens direktiv har blivit strängare

Det har blivit enklare att bevilja service

Det har blivit svårare att bevilja service

Möjligheten till individuell bedömning har ökat

Möjligheten till individuell bedömning har minskat

Övrigt

22. Jag upplever att FN-konventionen ställer krav som i praktiken är svåra att uppnå

Ja

Nej

Motivera gärna

Egna upplevelser:

Fråga 22 till 33 är påståenden som respondenten ska ta ställning till.

Skalan går: (1) **instämmer inte alls**, (2) **instämmer till största delen inte**, (3) **varken ja eller nej**, (4) **instämmer huvudsakligen**, (5) **instämmer helt**.

23. Jag upplever att mitt arbete inom funktionshinderservicen är meningsfullt

24. Jag tycker att jag har den kunskap som krävs för att utföra arbetet inom funktionshinderservicen

25. Jag upplever att mina arbetsuppgifter är så många att jag hamnar att försumma vissa delar av mitt arbete inom funktionshinderservicen

26. Obesatta tjänster utgör ett problem på min arbetsplats

27. På min arbetsplats förekommer frekvent personalomsättning, vilket jag upplever att inverkar negativt på arbetet inom funktionshinderservicen.

28. Jag upplever att det finns ett tillräckligt utbud av service för funktionshindrade i min kommun

29. Jag vet vart jag ska vända mig ifall det uppstår tvetydigheter i funktionshinderfrågor

30. Jag upplever att klientens behov i regel uppfylls

31. Jag upplever att det finns konflikter mellan klientens behov och kommunens direktiv

32. Jag upplever att svenskspråkiga och finskspråkiga klienter inom funktionshinderservicen har tillgång till likvärdig service i min kommun

33. Jag upplever att klienterna överlag är nöjda med funktionshinderservicen i kommunen jag arbetar i

34. Då du bedömer stödbehovet hos en klient, vad inverkar mest på ditt beslut? Välj de 2 alternativ som väger tyngst vid ditt beslutsfattande.

Direktiv från kommunen

Lagstiftningen

Jämlik bedömning klienter sinsemellan

De ekonomiska resurser som finns till förfogande

Individuell bedömning

Till slut, två öppna frågor:

35. Vad anser du att fungerar bra inom funktionshindersservicen i din kommun?
36. Har du förbättringsförslag – och i så fall hurudana? – för utvecklingen av funktionshindersservicen i din kommun eller i Svenskfinland överlag?

Samtycke till överlåtelse och arkivering av material:

För att SAMS ska kunna följa med situationen på fältet och fortsätta sitt utvecklingsarbete kommer studiens rådata, med ditt samtycke, att överlämnas åt SAMS efter att studiens resultat har publicerats. Detta också för att möjliggöra en eller två eventuella uppföljande studier i ett senare skede. SAMS har förbundit sig till samma etiska principer som forskarna, vilket innebär att allt material kommer att behandlas konfidentiellt. Ingen data kommer någonsin att användas på ett sätt som innebär att studiens deltagare kan bli igenkända. SAMS har även förbundit sig till att förstöra allt material som berör studien innan år 2025.

Kryssa i rutan under ifall du samtycker till överlåtande samt arkivering av material hos SAMS till år 2025. Lämna rutan tom ifall du inte tillåter att dina svar arkiveras, utan vill att svaren förstörs efter denna studies publikation.

- Jag samtycker till att mina svar överläts och arkiveras av SAMS efter studiens publikation

ENKÄTEN TAR SLUT

Avslutande text:

Studiens resultat kommer att publiceras i form av en forskningsrapport tillgänglig för Helsingfors universitet, SAMS personal samt de kommuner som valt att delta i studien. Vidare kommer de centrala resultaten att publiceras i form av ett blogginlägg och/eller en artikel. All data kommer att behandlas och rapporteras på ett sådant sätt som försäkrar att respondenterna inte kan bli igenkända.

När respondenten skickar sina svar öppnar webbläsaren ett fönster där det står:

Dina svar har skickats och sparats. Tack för ditt deltagande!

Ifall du har feedback eller funderingar angående studien, nås vi som utför undersökningen på e-postadresserna:

heidi.svenfelt@helsinki.fi

&

sofia.e.lindgren@helsinki.fi

Var god och stäng denna flik. Obs! Ifall du fyllde i formuläret på en dator som även är i bruk av andra (på bibliotek, läroanstalter, öppna kontorslandskap osv.) töm webbläsarens cacheminne och sidhistorik. Cacheminnet och sidhistoriken tömmer man enklast genom att via webbläsarens inställningar klicka sig fram till webbläsarens historik. I samband med att historiken dyker upp på skärmen borde man antingen

överst eller på sidan av historiken kunna välja att rensa historiken. Då du klickar på detta borde webbläsaren ge dig alternativ vilka olika former av webbhistorik du vill radera. Kryssa här i de alternativ du vill rensa, vi rekommenderar som sagt att du tömmer sidhistoriken samt cachelagrade data. På så vis försäkrar du dig om att personer som senare använder samma dator inte kan komma att se dina privata uppgifter.

Bilaga 2: Avtal om arkivering

Avtal för överlåtelse och arkivering av rådata

1 Bakgrund	<p>I ljuset av FN:s funktionshinderkonvention: En kartläggning av socialarbetares uppfattning om den kommunala funktionshinderservicen i Svenskfinland</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studien genomförs i samarbete med SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf. <p>Forskare: Sofia Lindgren och Heidi Svenfelt, studerande vid Helsingfors universitet</p> <p>Handledare: Matilda Wrede-Jäntti, Universitetslektor i socialt arbete vid Helsingfors universitet</p>
2 Motivering	<p>För att SAMS ska kunna följa med situationen på fältet och fortsätta sitt utvecklingsarbete kommer studiens rådata att överlämnas åt SAMS efter att studiens resultat har publicerats. Detta är för att möjliggöra en eller två eventuella uppföljande studier i ett senare skede.</p> <p>Samtycke till överlåtelse samt arkerivering kommer efterfrågas av samtliga respondenter. Ifall en respondent inte ger sitt samtycke till att data överläts och arkiveras hos SAMS, förstörs materialet direkt efter studiens publikation.</p>
3 Villkor	<p>Villkor för överlåtelse och arkivering av rådata</p> <p>SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf. förbinder sig genom att underteckna detta avtal att</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tillämpa samma etiska principer som forskarna, vilket innebär att allt material kommer att behandlas konfidentiellt. 2. Inte någonsin använda data på ett sätt som innebär att studiens deltagare kan bli igenkända. 3. Förstöra allt material som berör studien innan år 2025.
4 Underskrift	<p>Ort: _____</p> <p>Datum: ___/___/_____</p> <p>Underskrift: _____</p>

	Namnförtydligande och titel : _____ _____
--	--